

Haddi aşmayalım; adaletten taşmayalım

Ali Bey: “Bir kişi bana sövdüğü zaman benim ona karşı tavrım nasıl olmalıdır? Kavga etmeli miyim? Yoksa âhirete mi bırakmalıyım? Karşılık vermeyince de halk arasında hiç de hoş olmayan tabirler kullanılıyor. Meselâ, korkak... vs. deniyor. Ne yapmam gerekir?”

MAHŞERDE BORÇLU OLMAMAK İÇİN

Birisi sana sövdüğü zaman, cevap vermezsen, mahşerde alacaklı olursun. Şeytan itekler ve bir fazlasıyla sövgüsünü iade edersen, bir iki de patlatırsan, bu defa mahşerde o alacaklı olur, çünkü sen bire bir söylemedin, hem bir fazla söyledin, hem de vurdun. Her iki halde de mahşerliksin. Ancak bire bir söylersen, hakkını mahşere bırakmadan almış olursun. Fakat bu defa da sövmekle ilgili yasak karşımıza çıkar.

ELİMİZDEN VE DİLİMİZDEN SORUMLUYUZ

Müslümanın Müslüman’a sövmesi haramdır. İster ilk saldırı niteliğinde, ister cevap niteliğinde, fark etmez, her ikisi de haramdır. Eğer ilk saldırı niteliğinde olursa günahı “kebâir” derecesine çıkar. Peygamber Efendimiz (asm) Müslümanlığı şöyle tanımlıyor: “Müslüman, Müslümanın elinden ve dilinden emin olduğu kimsedir.”¹

Peygamber Efendimiz’in (asm) verdiği bir haberde, beşerî ilişkileri bozuk olan, fakat mahşer gününe namazıyla, orucuyla ve zekâtıyla gelen bir Müslüman’ın orada kaybına sebep olan ve kendisini hayırlı amel bakımından iflâs durumuna getiren sosyal hataları arasında “Müslüman’a sövmesi” de vardır.²

Nitekim sövmek, tehevvürün eseridir. Tehevvür, kuvve-i gadabiyenin ifrat mertebesidir. Bu mertebede insan Bediüzzaman’ın ifadesiyle, “ne maddî ve ne manevî hiçbir şeyden korkmaz. Bütün istibdadlar, tahakkümler, zulümler bu mertebenin mahsulüdür.”³

Konuyla ilgili bazı hadisleri buraya alalım:

* “Allah’tan kork! Hiçbir iyiliği küçümseme. Bu, su isteyen birisine kovandan su vermek, Müslüman kardeşini güler yüzle karşılamak bile olsa.”

* “Biri sana dil uzatır ve sende olmayan bir kusurla seni ayıplarsa, sen onu sahip olduğu kusurla dahi ayıplama. Onu, günahı kendine, sevabı sana olduğu halde terk et. Kimseye asla sövme.”4

İNTİKAM ALMAK DEĞİL; SABRETMEK FAZİLETTİR

Peygamber Efendimiz (asm) buyuruyor ki: “Allah’ın mü’min kulu kızdığında zulmetmez. Sevdiği kişi için günaha girmez. Kendisine emanet edilen şeyi zayi etmez. Haset etmez. Başkasının şerefini lekelemez. Etrafına sövüp saymaz. Şahidi bulunmasa da, üzerindeki hakkı itiraf eder. Başkasına kötü lâkap takmaz. Başkalarının kusurlarını biriktirip intikam alma yoluna gitmez. Zulüm ve haksızlık gördüğünde, Rahman olan Allah, bizzat intikamını alıncaya kadar sabreder.”5

* “Bir kişinin Müslüman’ın şerefine dil uzatması büyük günahlardandır. Bir sövmeye iki sövme ile karşılık vermek de büyük günahlardandır.”6

* “Birbiriyle sövüşen iki kimsenin söyledikleri şeylerin günahı, kendisine sövülen haddi aşmadığı sürece ilk sövmeye başlayan kimse üzerindedir.”7

HADDİ AŞMAYALIM; ADALETTEN TAŞMAYALIM

Demek haddi aşmak yok. Yani;

1- Sövmeyi başlatan taraf olmamalıyız.

2- Karşı taraf sövmeyi başlatan taraf olursa, sabretmeli ve onun bu davranışının seviyesine inmemeli. Allah’a havâle etmeli. Allah’ın adâletini yeterli bulmalı.

3- Karşılık vermediğimizde, karşı tarafın pişman olacağı ve özür dileyeceği hesaba katılmalı. Bu durumda onun işi bizim elimizde olacaktır. Eğer onu affedersek, mahşerde karşımıza çıkmaktan onu kurtarmış oluruz.

4- Eğer kendimize hâkim olamamış isek, bu defa bir fazlasıyla değil, çünkü bu zulme girer, aynıyla iâde etmekten öteye geçmemeli.

5- Tam bu esnada şeytanın çok şiddetli telkinleri kulaklarımızda yankılanır. Şeytan gözümüzü döndürür. Zulmetmekten Allah’a sığınmalıyız.

6- Halkın tahrikleri ile şeytanın telkinleri ne acıdır ki, bu noktada birleşmektedir. Asla, kulak vermemeliyiz.

Eğer kötü sözü veya dil belâsını başlatan taraf karşı tarafısa, aynıyla iâde hakkımız var. Fakat bu durumda da bu meseleden mahşere bir hak kalmadığını, çünkü kötü sözünü kendisine aynıyla iade etmek suretiyle hakkımızı aldığımızı unutmamalıyız.

Dipnotlar:

- 1- Riyâzu's-Sâlihîn, 211.
- 2- Riyâzu's-Sâlihîn, 218.
- 3- İşârâtü'l-İ'câz, s. 29.
- 4- Câmiü's-Sağîr, 1/66.
- 5- Câmiü's-Sağîr, 2/1375.
- 6- Câmiü's-Sağîr, 3/3491.
- 7- Müslim, Birr, 68.